

Motion till riksdagen 2022/23:2064

av **Fredrik Olovsson m.fl. (S)**

Handel och exportfrämjande

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om globalisering och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om multilaterala samarbeten och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att WTO stärks och moderniseras och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för nya frihandelsavtal inom WTO och EU och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för frihandelsavtal som värnar miljö och klimat, hälsa, hållbarhet, arbetstagares rättigheter och djurvälstånd och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om immateriella rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att kunskap om immateriella tillgångar ökar inom näringslivet och utbildningsväsendet och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över användningen av patentdata för att öka utväxlingen av Sveriges innovationsarbete och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över skyddet för mindre innovatörer och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om rättvis handel och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka och utveckla Global Deal och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en feministisk handelspolitik och tillkännager detta för regeringen.

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en rättvis handel ska vara en del av det riksdagsbundna målet för handelspolitiken och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ny exportstrategi för fler nya jobb och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges export ska öka, både i absoluta tal och som andel av BNP och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka de aktörer som ingår i Team Sweden, inte minst Business Sweden, och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att svensk export i högre utsträckning når tillväxtmarknaderna och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att de internationella och europeiska regelverken för exportkrediter och annan offentlig handelsfinansiering bidrar till hållbarhet och uppfyllandet av Parisavtalet och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för ökad hållbarhet i upphandlingar med svensk finansiering och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fler små och medelstora företag ska exportera och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en särskild satsning på startup- och scaleup-företag med klimat- och miljövänliga lösningar och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fortsatt stärka och utveckla regionala exportcentrum och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska vara pådrivande för en fri, hållbar och rättvis internationell handel och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges innovationsledarskap ska användas för att stärka näringslivets exportförmåga och internationella konkurrenskraft och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka och utveckla det internationella innovationssamarbetet och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges attraktionskraft för utländska investeringar, kompetens, talanger och besökare ska öka och tillkännager detta för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om EU:s inre marknad och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att utveckla och stärka EU:s inre marknad och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att EU:s handelspolitik bidrar till att tullar sänks och andra handelshinder avvecklas och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta för tjänstehandel och den digitala ekonomin och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

För oss socialdemokrater spelar handel med omvärlden en avgörande roll för att bygga ett starkare samhälle. Välståndet i Sverige har i stor utsträckning byggts genom en generell välfärdspolitik och ekonomisk politik för full sysselsättning som grundar sig på ett handelsutbyte med övriga världen. För en liten och exportberoende ekonomi som Sverige är handeln avgörande för att skapa sysselsättning, tillväxt och ökat välstånd. Den svenska exporten bygger vårt välfärdssamhälle. En ökad export och internationell handel innebär alltså fler medarbetare i vården, fler poliser i samhället och fler lärare i skolan. Det skapar jobb med anständiga arbetsvillkor och bidrar till en hållbar ekonomisk utveckling. Handeln och dess investeringar skapar även bryggor mellan stad och land. Exporten och den nyindustrialisering som Sverige nu genomför genom minskade utsläpp, förnybar el och effektiva industriprocesser, är också några av Sveriges främsta bidrag till den globala klimatomställningen. För oss socialdemokrater är handelspolitiken ett kraftfullt verktyg för att bidra till en mer hållbar, solidarisk och jämlik värld. Sverige har visat att det är möjligt att förena en politik för fri och rättvis handel med exempelvis höga miljökrav och ett starkt skydd för arbetstagarnas rättigheter. På så sätt hänger vårt lands ekonomiska politik, tro på frihandel och en stark välfärd.

Globalisering

Globaliseringen innebär nya möjligheter, men också nya utmaningar. Alla måste få ta del av globaliseringens fördelar samtidigt som dess nackdelar måste begränsas. Det kräver en politik som kompletterar öppenhet med satsningar på kompetens, rättvis fördelning och hållbar utveckling. Öppen handel bidrar till nya och bättre jobb, högre löner, bättre konkurrens och lägre priser. Öppen handel bidrar också till ekonomisk tillväxt – inte minst för världens utvecklingsländer. En ökad handel förbättrar våra möjligheter att bekämpa fattigdomen och är ett av de bästa instrumenten för att uppfylla FN:s millenniemål för global utveckling. Utvecklingshänsyn måste därför vara vägledande i det internationella handelssystemet för att även fattiga länder ska kunna dra nytta av globaliseringens välfärdsvinster.

Även om handel med varor och tjänster över gränserna har ökat lavinartat de senaste decennierna skapar den globala produktionen inte välstånd i alla delar av världen. Det finns ett tydligt samband mellan färre handelsbarriärer och ökad handel. Alltjämt är det dock världens rikaste länder som handlar mest med varandra. I fattiga delar av världen finns det ofta mycket höga tullmurar och andra former av handelshinder mellan grannländerna. Så länge rikare länder skyddas av handelsbarriärer kommer en fri och öppen handel att vara en utopi. Det kommer dessutom innebära att välståndet fördelas ojämnt mellan olika delar av världen. Det är således viktigt att stödja länder i fattiga delar av världen för att öka handeln mellan länder. Ekonomisk och social utveckling gynnas genom ett ömsesidigt utbyte.

Produktion och välstånd skapas inte bara genom handel. Minst lika viktigt är fördelningspolitik, utbildning, hälsovård, förbättrad infrastruktur, kommunikation och den tekniska utvecklingen. Det finns krafter som verkar för en hämningslös och oreglerad kommers. Det finns också krafter som vill backa bandet till protektionismens och nationalismens tidevarv. Det är socialdemokratens uppgift att erbjuda ett tydligt alternativ till dessa ytterligheter. Vi socialdemokrater bejakar ekonomisk tillväxt, frihandel och nya produktionsmönster – men inte till vilket pris som helst. Vi står för en handelspolitik

som värnar de fackliga rättigheterna. En bred dialog med de fackliga organisationerna, näringslivet och andra intressenter från det civila samhället är av stor vikt.

Parallellt med den ökade handeln har även handelsmönstren förändrats. Afrika är en tillväxtkontinent som växer på rekordnivå. Länder som exempelvis Brasilien har en ökad politisk och ekonomisk tyngd. I Asien har utvecklingen gått fort, särskilt i Kina som är världens folkrikaste land. I Kina har den ekonomiska tillväxten varit mycket hög under flertalet årtionden trots fortsatt förtryck. Internationell handel möjliggör ett ökat välstånd i samtliga delar av världen. Kapitalintressen får emellertid inte ensamt råda över länders utveckling eller erbjudas en fristad undan demokratisk kontroll och socialt ansvarstagande. Det är därutöver viktigt att länder som varit slutna eller med liten etablerad produktion ges möjlighet att förbereda sig inför minskade handelsbarriärer. Det är sällan möjligt att införa en fri och öppen handel över en natt.

För att fördela globaliseringens vinster krävs större satsningar för att minska klyftorna. Biståndet är en viktig del i detta. Vi socialdemokrater vill i detta sammanhang understryka vikten av ett handelsrelaterat bistånd som kan bidra till att öka utvecklingsländernas möjligheter att delta på världsmarknaden och i handelsförhandlingar. Även om handel över gränserna har ökat de senaste decennierna är det fortfarande så att de rikaste länderna handlar mest med varandra. Fattigare länder hindras komma in på de rika ländernas marknader genom handelsbarriärer i form av exempelvis jordbruks-subventioner. De förlorar årligen flera hundra miljarder dollar på detta sätt. Dessa resurser borde i stället användas till att förbättra miljön, utveckla landsbygden och stärka Europas konkurrenskraft. Därför vill vi socialdemokrater att Sverige verkar för en verklig frihandel – utan tullmurar och subventioner.

Frihandel är inte detsamma som en hämningslös och oreglerad kommers. Marknadsliberaler vill ha frihandel, men sällan sociala eller fackliga rättigheter. Vi socialdemokrater vill ha båda. Vi förespråkar en reglerad och hållbar frihandel inom ramen för internationella överenskommelser. För att möjliggöra en fortsatt stark utrikeshandel, med positiva effekter på ekonomin som helhet, bör Sverige verka för en internationell handel som främjar användningen och utvecklingen av internationella standarder i linje med Parisavtalet och Agenda 2030. Det går hand i hand med en ansvarsfull globalisering som tar hänsyn till miljö, klimat, social trygghet, anständiga arbetsvillkor, hälsa samt djurvälstånd.

Multilaterala samarbeten

För oss socialdemokrater är det viktigt att Sverige verkar för att WTO stärks och moderniseras. Det ska bland annat ske genom att presentera analyser och policyförslag i samverkan med likasinnade länder. En annan avgörande del är att förbättra utvecklingsländernas möjlighet att delta i handeln på världsmarknaden utan hämmande handels-hinder. Det gäller inte minst ökat marknadstillträde för fattiga länder. Öppenheten inom WTO behöver också förbättras. Framförallt i utvecklingsländerna finns fortfarande en oro för att deras intressen skulle påverkas negativt om enskilda organisationer och nationella parlamentariker ges ökad insyn i och tillträde till WTO:s arbete. Frågan om en trovärdig beslutsprocess i WTO är av stor vikt för hela organisationens och därmed det multilaterala handelssystemets effektivitet och legitimitet. WTO:s roll och arbetssätt måste uppfattas som legitimt av alla dess medlemmar. Alla medlemmar måste ges full insyn i det pågående arbetet i WTO, inklusive fullständig information om informella

samråd och om generaldirektörens och sekretariatets aktiviteter. Likaså måste alla medlemmar ges oinskränkt möjlighet att delta aktivt i WTO-arbetet. Vi socialdemokrater anser att det är angeläget att fler steg tas i rätt riktning för att åstadkomma ökad öppenhet inom WTO. WTO:s medlemmar kommer troligtvis även i fortsättningen tvingas att ta ett större ansvar för att säkerställa öppenhet beträffande sina egna positioner. Det är viktigt att tillämpa största möjliga öppenhet avseende positioner och förhandlingar i WTO.

Den internationella handeln ska styras av gemensamt beslutade regelverk som är rättvisa och gäller lika för alla. De så kallade ekonomiska partnerskapsavtalen (EPA) mellan EU och länder i Afrika är i vissa avseenden orättvisa och bör ses över. Samtliga frihandelsavtal inom EU måste ha ett utvecklingsperspektiv. EPA-avtalen mellan EU och AVS-länderna (Afrika, Västindien och Stillahavsområdet) måste resultera i långsiktiga och utvecklingsvänliga handelsavtal. Hörnstenarna bör vara utveckling, partnerskap och regional integration. EU måste vara redo för fler och mer omfattande åtaganden än länderna i Afrika.

Förhandlingarna om nya handelsavtal i bland annat EU och WTO fortsätter. För oss socialdemokrater är fler frihandelsavtal av stor vikt för Sveriges arbetsmarknad och ekonomi. De sätter dessutom en global standard och bidrar till en robustare handel. Sverige bör därför verka för att fler strategiskt viktiga frihandelsavtal ingås och att de värnar miljö och klimat, hälsa, arbetstagares rättigheter och djurvälstånd. I dessa förhandlingar är det dessutom angeläget att driva på för att generellt avskaffa tullar och handels hinder inklusive för klimatvänliga varor, tjänster och teknik, så att dessa kan bidra till att öka takten i klimatomställningen. Därutöver är förhandlingarna om e-handeln betydelsefulla. Globala regler för e-handel ökar förutsägbarheten och underlättar för företag och konsumenter att dra nytta av de möjligheter som den digitala handeln erbjuder. Sådana regler skapar också bättre förutsättningar för företag i utvecklingsländer att delta i globala värdekedjor. Sverige bör därför verka för ett ambitiöst resultat i förhandlingarna om e-handeln. Vidare bör handelns betydelse för genomförandet av Agenda 2030 och Parisavtalet bli allt mer framträdande. Vi socialdemokrater anser att Sverige bör lyfta hållbarhetsdimensionen som utgångspunkt för nya frihandelsförhandlingar. Sverige bör verka för fler djupa och breda frihandelsavtal mellan EU och tredje part med ett stärkt fokus på miljö och klimat.

Immateriella rättigheter

De senaste decennierna har världsekonomin börjat skifta från fysiska tillgångar till immateriella tillgångar. Enligt internationella rankingar ligger Sverige långt fram i utvecklingen och är en av världens främsta innovationsnationer. Redan i dag står näringar som intensivt utnyttjar immateriell egendom för fler än vart tredje arbetstillfälle och för 40 procent av vår BNP. Ett fungerande immaterialrättsligt skydd är, mot bakgrund av det ovan anförda, avgörande för Sveriges innovationskraft och konkurrenskraft. För kulturella och kreativa näringar är möjligheten att få upphovsrättsligt skydd en viktig komponent för att ekonomiskt motivera fortsatt utveckling. På dagens konkurrensutsatta marknad har även varumärken och design kommit att bli allt viktigare. Ett varumärke representerar ofta stora delar av företagets upparbetade värde och kan därför vara mycket värdefullt. Vad gäller patentskyddet är möjligheten att patentera uppfinningar av stor vikt för företagens investeringar i forskning och innovation. Att immateriella

rättigheter effektivt skyddas är därför centralt för att Sverige ska fortsätta vara ett land där kreativitet uppmuntras, idéer får genomslag och nya jobb skapas. Det är en förutsättning för att rättighetshavare ska ha möjlighet att få täckning för sina investeringar och kunna skapa nya verk, produkter och tjänster. Därför anser vi socialdemokrater att vi bör verka för att förbättra skyddet av immateriella rättigheter och uppmuntra framför allt små och medelstora företag att effektivt använda sina immateriella tillgångar. För att Sveriges innovationsledarskap ska förbli starkt måste kunskap om och hantering av immateriella tillgångar integreras i handelsfrämjande insatser. Det är angeläget att kunskap om strategisk hantering av immateriella tillgångar ökar inom näringslivet såväl som utbildningsväsendet. Därutöver bör vi se över hur vi systematiskt kan använda patentdata för att öka utväxlingen av Sveriges innovationsarbete. En annan viktig aspekt är skyddet för små och fristående innovatörer. De mest sårbara innovatörerna bör skyddas från alldeles för höga processkostnader. Slutligen är det viktigt att bekämpa intrången i immateriella rättigheter på ett effektivt sätt. Det gäller inte minst beträffande piratkopior och illegal IPTV.

Rättvis handel

För oss socialdemokrater är det avgörande att Sverige fortsätter att stå upp för en rättvis världshandel. En rättvis handel förstärker och förankrar legitimiteten för global handel. Det är dessutom en förutsättning för en hållbar handel, inte minst när det kommer till social hållbarhet. Den ekonomiska globaliseringen har varit snabb, men politiken har i flera avseenden hamnat på efterkälken. Därför är det viktigt att komma till rätta med den orättvisa fördelningen av globaliseringens möjligheter. En rättvis handel innebär en ansvarsfull globalisering som tar hänsyn till miljö, klimat, social trygghet, anständiga arbetsvillkor, hälsa samt djurvälstånd. Sverige har visat att det är möjligt att förena en fri och öppen handel med exempelvis höga miljökrav och ett starkt skydd för arbetstagarernas rättigheter. En viktig del i detta är det globala partnerskapet Global Deal, som verkar för social dialog och förbättrade arbetsmarknadsrelationer. Det är ett framgångsrikt verktyg för bättre arbetsvillkor globalt och en inkluderande tillväxt. Därför bör Sverige fortsatt verka för att Global Deal utökas och utvecklas. En rättvis handel förutsätter vidare en feministisk handelspolitik. En handelspolitik som får lika positiva effekter för kvinnor som för män är en självklarhet för oss socialdemokrater då Sverige ses som en föregångare genom den feministiska politiken och synen på jämställdhet. Vi socialdemokrater vill sammantaget att Sverige ska fortsätta främja den rättvisa handeln inom ramen för WTO och EU-samarbetet. Därför bör en rättvis handel vara en del av det riksdagsbundna målet för handelspolitiken.

En ny exportstrategi för fler nya jobb

En stark export är avgörande för att skapa sysselsättning, tillväxt och ökat välstånd. När världskonjunkturen stärks växer Sveriges exportmarknad, men samtidigt hårdnar konkurrensen. Handelsmönstret ändras också. Marknadstillväxten är betydligt högre utanför våra traditionella exportmarknader. Svenska exportföretag som i stor utsträckning är beroende av den europeiska marknaden behöver bli bättre på att nå tillväxtmarknaderna. Fler små och medelstora företag måste kunna, våga och vilja exportera. Även attraktionskraften för utländska investeringar, turister och talanger behöver öka. Sverige ska vara

en av världens mest attraktiva länder för investeringar. Svenska varor, tjänster och system måste nå ännu högre höjder upp i förädlingskedjan. Därutöver måste den globala handeln hållas öppen, vilket är särskilt viktigt när hoten mot frihandeln har skärpts. Det är mot bakgrund av dessa utmaningar som vi socialdemokrater utformat vår export- och investeringsstrategi för fler jobb i hela landet.

Sveriges export ska öka, både i absoluta tal och som andel av BNP

Svensk export är en av de bärande pelarna i vår ekonomi. Den samlade varu- och tjänsteexporten står i dag för ca 47 procent av Sveriges BNP. Exporten är en viktig förutsättning för utbyte av varor och tjänster, men också för att människor ska kunna bo, leva och arbeta i hela landet. Export av varor och tjänster ger dessutom Sverige en unik möjlighet att bidra till välfärdsutveckling och att minska den globala miljöpåverkan. Vi socialdemokrater vill att satsningar för att exportera innovativa och hållbara produkter och lösningar ska fortsätta öka. Fortfarande går ca 70 procent av Sveriges export till EU:s inre marknad, men det är på tillväxtmarknaderna som den stora framtida tillväxten finns. För att kunna öka exporten är det därför viktigt att svenska företag i högre utsträckning även exporterar till marknader utanför Europa. Den gemensamma samarbetsstrukturen ”Team Sweden”, som syftar till att stödja näringslivets internationalisering, bör fortsätta utvecklas och stärkas. Det gäller inte minst Business Sweden, som fyller en avgörande funktion när det kommer till svenskt export- och investeringsfrämjande. Arbetet med att vinna stora strategiska affärer måste också vässas ytterligare. Svenska företag som vill etablera sig på nya marknader eller konkurrera om stora kontrakt bör i större utsträckning få stöd på plats. Stödet till standardiseringsorganisationer måste dessutom öka, i syfte att minska informations- och anpassningskostnader för företag. Handeln drivs av näringslivet – men staten kan ha en stödjande och marknadskompletterande roll. Vi socialdemokrater anser att Sverige bör driva på för att de internationella och europeiska regelverken för bl.a. exportkrediter och annan offentlig handelsfinansiering bidrar till hållbarhet och uppfyllandet av Parisavtalet. Möjligheterna att finansiera tekniska förstudier och andra projektunderstödjande insatser bör också förstärkas i syfte att göra fler hållbara infrastrukturprojekt färdiga för finansiering. Fler utländska totalentreprenörer för större infrastrukturprojekt (EPC) ska fås att välja svenska underleverantörer. Därför behöver vi satsa på internationella totalentreprenörer för att positionera konkurrenskraftiga svenska erbjudanden. Vi socialdemokrater vill att all upphandling som genereras av svenskt bistånd normalt ska innehålla hållbarhetskrav senast år 2030. Sverige ska också driva på för att stärkta krav på hållbarhet införs i upphandlingar inom internationella organisationer med svensk finansiering. Främjandet gentemot upphandlingar finansierade genom FN, Världsbanken och andra internationella organisationer ska fortsätta, med ökat deltagande från svenska företag.

Fler små och medelstora företag ska exportera

En stor del av de nya jobben skapas i små och medelstora företag i hela landet. Att dessa företag växer och internationaliseras är därför avgörande för den svenska välfärden. Det är viktigt att satsningar fortsätter för att stödja dessa företag i deras förberedelser till internationalisering samt informera dem om nya frihandelsavtal och andra handelspolitiska förändringar. Att ta steget ut på den internationella marknaden kan innebära kostnader och risker för ett enskilt företag. Det statliga exportfrämjandet spelar därför en viktig roll för att stödja dessa företag oberoende av var i landet och i vilken bransch

de befinner sig i. Vidare har mångfald i arbetskraften betydelse för internationaliseringen av svenska företag. Mångfald utgör en resurs för exportsatsningar som bör tas tillvara. De små och medelstora företag som ofta benämns ”startups” eller ”born globals”, då de adresserar en internationell marknad, har bidragit till att Sverige uppmärksammas som ett särskilt innovativt land. För att fortsatt värna och stärka Sveriges internationella konkurrenskraft behöver svenska företag goda förutsättningar för att locka och behålla eftertraktad internationell kompetens. Vi socialdemokrater vill dessutom se en särskild satsning på startup- och scaleup-företag med klimat- och miljövänliga lösningar. Digitaliseringen i form av bland annat e-handel, elektroniska betalningar och e-förvaltningslösningar öppnar nya möjligheter för små företag att med rätt produkt sälja på en global marknad. Stödet behövs i ett tidigt skede av utvecklings- och affärsutvecklingsprocessen, så att de kan etableras som exportörer på lång sikt. Det regionala exportfrämjandet är särskilt viktigt för små och medelstora företag i hela landet. Vi socialdemokrater vill därför fortsatt utveckla satsningen på regionala exportcentrum. Genom att öka samarbetet mellan aktörerna inom regional exportsamverkan kan de mindre företagens internationaliseringsbehov mötas på ett bättre sätt.

Sverige ska vara pådrivande för en fri, hållbar och rättvis internationell handel

Globaliseringen har möjliggjort att världshandeln har fördubblats sedan 1990. Ungefär en miljard människor har lyfts ur extrem fattigdom under loppet av några årtionden. Den internationella handeln har spelat en viktig roll i denna utveckling. För Sverige har globaliseringen bidragit till att skapa tillväxt och jobb. Vårt välstånd är beroende av våra företags möjligheter att bedriva handel inom EU och globalt. USA:s handelspolitik, Kinas växande roll och Rysslands orättfärdiga krig i Ukraina påverkar emellertid svenska företags handel samt det multilaterala handelsregelverket. I tider av ökad protektionism blir det därför allt viktigare för Sverige att stå upp för en fri, hållbar och rättvis internationell handel. Handels betydelse för genomförandet av Agenda 2030, de globala målen och Parisavtalet blir alltmer framträdande. Vi socialdemokrater menar därför att Sverige i förhandlingar om nya frihandelsavtal bör vara pådrivande för att hänsyn tas till miljö och hållbarhet, inklusive Parisavtalet. Det gäller även anständiga arbetsvillkor, hälsa samt djurvälstånd. Sverige bör dessutom inom ramen för bland annat EU och OECD lyfta hur de internationella och europeiska regelverken för bland annat exportkrediter och annan offentlig handelsfinansiering ska bidra till att nå de globala målen för hållbar utveckling och uppfyllandet av Parisavtalet.

Sveriges innovationsledarskap ska användas för att stärka näringslivets exportförmåga och internationella konkurrenskraft

Vi befinner oss i en tid av stora samhällsutmaningar, inte minst vad gäller omställningen till ett mer hållbart och inkluderande välfärdssamhälle. Sverige behöver därför använda sin position som ett ledande innovationsland för att attrahera samarbeten och investeringar som långsiktigt förstärker Sveriges konkurrenskraft och svensk exports kapacitet att växa på nya marknader. För att svenska företag ska kunna behålla sin position och kliva upp i de globala värdekedjorna krävs samarbeten med internationellt ledande forsknings- och innovationsmiljöer samt en förmåga att attrahera internationell spetskompetens och internationella investeringar. Rätt nyttjat ger Sveriges starka varumärke som framstående innovationsland stora möjligheter att utveckla strategiskt betydelsefulla

relationer och innovationssamarbeten. Genom internationellt innovationssamarbete kan hållbara lösningar utvecklas och bidra till att uppfylla Agenda 2030 och de globala målen, samtidigt som marknadstillträde för svenska företag underlättas. De innovations- och forskningskontor som finns vid ambassaderna i exempelvis Indien, Kina och Japan ska fortsätta stärka Sverige som en ledande innovationsnation och locka investeringar, kompetens och samarbeten. Samverkansprogrammen bör ges en internationell dimension i syfte att underlätta internationellt innovationssamarbete på relevanta marknader som långsiktigt stödjer svenska företags marknadstillträde, stärker deras position i globala värdekedjor samt ökar Sveriges attraktionskraft för investeringar och spetskompetens. Sverige bör dessutom positioneras och marknadsföras som ett förstahandsval för globala aktörer vad gäller etableringar, investeringar och forsknings- och innovationssamarbeten inom life science-sektorn.

Sveriges attraktionskraft för utländska investeringar, utländsk kompetens, utländska talanger och besökare ska öka

Hälften av den svenska exporten kommer från utlandsägda företag som investerat i Sverige och nästan hälften av de privata investeringarna inom forskning och utveckling görs av utlandsägda företag. Sveriges attraktionskraft för avancerad produktion med innovativa metoder ökar med tilltagande digitalisering, regionalisering av globala värdekedjor och stigande kundkrav på hållbarhet. Det finns stor potential i att i större utsträckning främja expansion av högkvalitativa verksamheter som redan finns i Sverige, i synnerhet av strategiskt viktiga företag i lands- och glesbygd. Främjandet av utländska investeringar bör fokuseras på investeringar med särskilt hög potential och kvalitet att tillföra nya arbetstillfällen, kapital, kunskaper eller nya marknader i hela landet. Samtidigt är det viktigt med ett system för granskning av utländska investeringar inom skyddsvärda områden av betydelse för säkerhet eller allmän ordning. En förutsättning för att kunna ta tillvara den globala marknaden och säkerställa att tillväxt i form av arbetstillfällen sker är tillgången på rätt kompetens. Sverige är ett attraktivt land att bo och arbeta i, men behöver marknadsföra sig bättre och förbättra förutsättningarna för en snabb och inkluderande etablering. Turismens exportvärde växer. För att svensk turism och besöksnäring ska fortsätta utvecklas behövs en kvalitativ utveckling av å ena sidan nya och befintliga destinationer och å andra sidan en förstärkning av marknadsföringsinsatserna.

EU:s inre marknad

För Sverige är EU:s inre marknad en hemmamarknad dit över 70 procent av exporten går och som över 80 procent av importen kommer ifrån. För svensk ekonomi och för svenska företag har den inre marknaden öppnat upp många möjligheter. Därför menar vi socialdemokrater att EU:s inre marknad måste fortsätta utvecklas och fördjupas. Det finns fortfarande onödiga hinder för fri rörlighet för varor och tjänster som hämmar Sveriges och EU:s tillväxtpotentialer. För att EU ska behålla och vässa sin internationella konkurrenskraft måste den inre marknaden fortsätta anpassas till nya förutsättningar och en föränderlig värld. Inre marknadsarbetet bör därför även fortsättningsvis utgöra en av kommissionens huvudprioriteringar. EU bör fortsatt ha en öppen handels- och investeringspolitik gentemot omvärlden. Det innebär att den inre marknadens regelverk behöver så långt som möjligt vara globalt anpassat. Regelverk och strategier för

den inre marknaden bör i större utsträckning samordnas med den yttre handelspolitiken. Sverige ska sammantaget verka för att utveckla och stärka EU:s inre marknad såväl som att EU:s handelspolitik bidrar till att tullar sänks och andra handelshinder avvecklas samt underlättar för tjänstehandel och den digitala ekonomin.

Fredrik Olovsson (S)

Monica Haider (S)

Mattias Jonsson (S)

Marianne Fundahn (S)

Isak From (S)

Aida Birinxhiku (S)

Daniel Vencu Velasquez Castro (S)